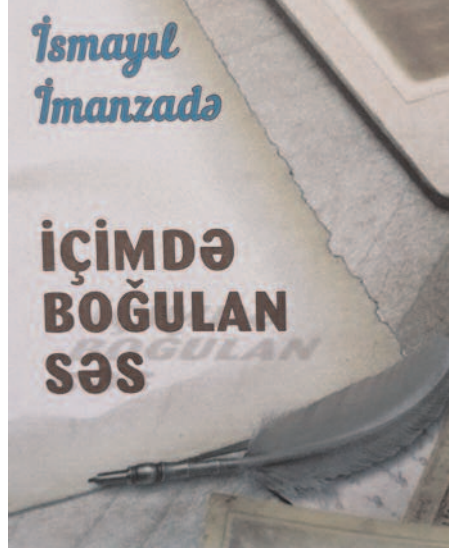

"İÇİMDƏ BOĞULAN SƏS"

İsmayıl İmanzadənin yeni kitabı barəsində dost sözü

Öncə İsmayıl müəllimdən başlayıram. Yeni onun özündən, şəxsiyyətindən. Cəbrayıl doğulub, özü də Böyük Mərçanlı kəndində. Hələ müharibənin söz-söhbəti də yox idi, izi-tozu da. Amma İsmayıl İmanzadənin imzası var idi mətbuatda. İsmayıl İmanzadənin şəxsiyyəti var idi evində, elində, bölgəsində, məmləkətində. Bax, bu iki cəhət onu mənə qiyabi tanıtmışdı. Təbii ki, öncə mətbuatda, sonra da elində. Mətbuat deyəndə 80-ci illərin "Ulduz", "Azərbaycan" jurnallarının, "Azərbaycan gencələri" və "Ədəbiyyat və incəsənət" qəzetlərini nəzərdə tuturam. Orda şeirlərini oxuyurdum İsmayıl müəllimin. Və sevinirdim ki, onunla qonşu rayonda yaşayıram. Hətta mənim qohumlarımla bir qismi də həmin kəndin sakinləridi. Bax, bu bir kəndin sakini olmaq məqamı da onun elində necə tanıldığını, necə sevildiyini mənə söyləyirdi, pıçıldayırdı. Lap dəqiq desəm, qohumlarımla vasitəsilə, sonra da mətbuat nümayəndəsi kimi Cəbrayıl səfərlərim zamanı İsmayıl İmanzadənin şəxsiyyətinə yaxından bələd oldum. Beləcə, başladı tanışlığımız. Hə, bir də təbii ki, onunla mənim orta qələm dostlarımızı bizi bir-birimizə yaxınlaşdırdı. Zaman bizi eyni dərdlə yükləyəndən sonra tarixin bu ağır sınağında könül dostu olduq. Demək, bu da bizim qədər imiş. İndi o qədər yaşayırıq - bir-birimizi duya-duya, bir-birimizdən xəbər tuta-tuta və bir də bir-birimizin uğurlarına sevinə-sevinə.

Söhbət uğurlardan düşdü. Əslində özüm söhbəti uğurlarına gətirib çıxardım. Ona görə ki, indi yazı məsəlinin üstündə bir kitab var. O kitabın adı "İçimdə boğulan səs"di. Elə burda deyim ki, "İçimdə boğulan səs" aybKitab layihəsi çərçivəsində işıq üzünə görüb. Layihənin rəhbəri Xəyal Rzadı. Kitabın redaktoru isə Mətanət Ulu Şirvanlı. Bu, İsmayıl İmanzadənin mənim kitab rəfimdəki sonuncu, sayca isə hardasa 15-ci kitabıdır. Onların böyük bir hissəsini İsmayıl müəllim mənə avtoqrafla bağışlayıb. Hə, bir də İsmayıl müəllim hər dəfə avtoqraf yazanda "qardaş" sözünü xüsusi vurğulayırdı. Mən də bu istiliyin içərisində özümü həm rahat, həm də məsuliyyətli hiss edirdim. Ona görə ki, İsmayıl müəllimin şəxsiyyətindən yaxşı xəbərdar olanlar bilir ki, bu kişi hər adama dost, qardaş demir. Və hər məqamda da yerini gözləyib sözünü deməkdən də çəkinmir. Ona görə də "İçimdə boğulan səs" mənim üçün tək kitab adı kimi yox, həm də bir fikir kimi çox maraqlı gəldi. Axı İsmayıl müəllimin heç vaxt öz səsinə arxa plana keçirdiyini görməmişəm və belə bir məqamı da ağılıma gətirməmişəm, ona görə də kitabı bir-

nəfəsə oxudum. Oxuduqca da gördüm ki, əslində bu, mənim düşündüyümdən tam fərqli bir fikrin ifadəsidir. Bu fikir özündə Cəbrayılız günələri, Cəbrayılız ömrü, Cəbrayılız yaşamaq qan rəngli həflərlə bəyan edir və deyir ki:

**Əşidən yox hayarımı,
Ünüm yetmir uzaqlara.
Yol ayrıcında qalmışam,
Bilmirəm üz tutum hara?**

**Ayağıma ilişən daş,
Buraxmır ki, çıxıb gedəm.
Gözlərimdə donubdu yaş,
Yaxamdan yapışdı qəm.**

**Üz-gözümdən qırov yağır,
Hər anın bir soruq kimi.
Arxamca düşən qara yel,
Ulayır yalquzaq kimi.**

**Zülmət kəsibdi üstümü,
Səbrimə sığınıb ahım.
Yuxum ərsə çəkilibdi,
Açılmaq bilmir sabahım.**

**Hərdən üzümə toxunur,
Ölümün soyuq nəfəsi.
Bilmirəm harda dəfn edim,
İçimdə boğulan səsi...**

Bu şeiri oxuyandan sonra şairin hansı fikir yükünün altında olduğunu, hansı duyğulara ürk açdığını və həm də hansı çətin sualla baş-baş qaldığını elə mən özüm də yaşadım. Anladım ki, İsmayıl İmanzadə bu fikirlərlə mənə də içimi şeirə köçürüb. Axı, onun göz önündə olan həyatının arxa planını, alt

İsmayıl İmanzadə
(İmanzadə İsmayıl Salim oğlu) – Cəbrayıl rayonunun Böyük Mərçanlı kəndində doğulub. "Sən soruşdularam" adlı ilk şeirlər kitabı 1980-ci ildə "Gənclik" nəşriyyatında çap olunub. Uşaqlar üçün yazdığı şeirlərin bir qismi orta məktəb dərslərində və məktəbəqədər tərbiyə müəssisələri üçün nəşr olunan müxtəlif jurnallarda yer alıb. Xeyli sayda şeirin musiqi bəstələnib. 1999-cu ilin oktyabr ayından Azərbaycan Yazıçılar Birliyi üzvüdür.

qatını mən də yaşayıram, mən də qanımdan, canımdan keçirirəm. Bax, bu yerdə onun özü dedi ki:

**İsmayıl, susma daş kimi,
De, xoşbəxt edib qış kimi?
Dönüb geriye, quş kimi -
Uça bilsən yerini de.**

**Xəbərin varmı elindən,
Yurd sözü düşmür dilindən.
Kədərin, qəmin əlindən -
Qaç bilsən, yerini de.**

**Vaxt-vədə yaman yeyindi,
Ömür dən kimi üyündü.
Bağlı yollar da düyündü -
Aça bilsən, yerini de.**

Həqiqətən də o yeri, o yolu, o səmti necə getməyin, necə aşmağın və həmin o deyilənlərə necə qovuşmağın çarəsini bilənlər varsa, İsmayıl müəllimə desin. Mən də ondan soruşub öyrənirəm. Və bilim ki, onun da, mənim də ömrüm işıqdan qaranlığa yox, işıqdan işığa doğru bir yoldu. Və biz bu yolun ara məsafəsindəki qaranlığı yarım keçə biləcəyik. Onda İsmayıl İmanzadənin yazdığı misralar bizim üçün xatirəyə çevrilecək. O misraların işığı da qarışacaq qovuşduğumuz işığa. Necə ki, o yazır:

**Səfərdəyəm elə hey,
Yoxdur gecə-gündüzüm.
Qarıb yola, izə,
Qürub çağın, dan üzün.**

**Ömrün eniş-yoxuşu,
Yollar köhnə bələdçim.**

**Gedirəm, saçlarıma,
Qar yağır, əlçim-əlçim.**

**Çiyimdə dərd şələsi,
İçimdəki sükut lal.
Zülmətdən soruq verir,
Qarşımdakı hər sual.**

**Ötüb keçən anlarım
Sızlayır acı-acı.
Ayaqlarım yolçudur,
Gözlərim yol ayrıcı.**

İsmayıl İmanzadə bu kitabında mənim fəhmimə görə daha çox içində boğulanları, içində doğulub ölənləri poetik fikrə çevirməyə çalışıb. Onun hər şeirində dənə də var, bu gün də var, sabah da. Deməli, bütün zamanları misraya çevirə-çevirə içində boğulan səsin ifadəçisini tapmağa nail olubdu. Bu da dəyərli qardaşımın, ruh dostumun özünəməxsus ədəbi priyomudu. Hətta o, kitadakı qəzəllərində də, məhəbbət şeirlərində də bu əsas qayədən uzaq düşməyib. Mənə elə gəlir ki, İsmayıl İmanzadə bununla həm də oxucusuna bir mesaj ötürüb. Onun sevdinin adı pünhan, gizli olsa da, o, həm də göz önündədi. Fikrin alt qatına enəndə onu görmək mümkündür. Bax, bu şeirdə olduğu kimi:

**Sevgsiz tükənir güc də, dözümlü də,
Sənsən elə əzəl, axır sözüm də.
Xəyalın canlanır hərdən gözümde -
Nədənsə yadıma yar düşən kimi.**

**Tablaşmaq çətindir dərdin gücünə,
Bir qatı zülməti çöküb içinə?
De, niyə qoşuldun durna köçünə -
Payızda dağlara qar düşən kimi?**

**Arxanca uzalı qalıbdır əlim,
Adın çəkildə sızlayır dilim.
Arabir yadıma düşürsən, gülüm,
"Xəstənin könlünə nar düşən kimi".**

Hörmətli İsmayıl müəllim, mənə göndərdiyin bu gözəl hədiyyə əslində mənim qaysaq bağlaya bilməyən yarama bir sığal çəkdi. Bildim ki, sən də, mən də, bütövlükdə yurd nisgili yaşayan bizimlə həmfikir olanların da içində söz boğulmur, söz misralara çevrilir, söz qanadlanır və uçur - həm əşidənlərə tərəf, həm də qulaqlarında pambıq olanlara tərəf. Gec-tez o qulaqlar da o sözləri eşidəcək. Və biz onda arzulaşdığımız, uğrunda canımızı verməyə hazır olduğumuz yerlərə dönəcəyik. Bax, bu günün arzusuyla yeni kitabınız "mübarək olsun!" deyirəm.

Əbülfət MƏDƏTOĞLU